

Nro 6.

A' FELS. R. TSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Szent-György Havának 5-dik napján
1793. esztendőben.*

Naturam furca expellas, tamen ipsa recurret. Horat.

az az, magyarosan ki mondván:

Soha sem leszen a' kutyából szalonna.

Hijában dorgállya' a' prédikátor a' fősvényt
fősvénységéért, a' tolvajt tolvajságáért, a'
kurvát tisztátalan életéért, a' részegest mértéklet-
lenségéért, a' káromkodót gonosz nyelvéért; olly-
bá tartsa, mintha falra hányná a' borsót, soha
sem egygyikből, sem másikból nem tesz jó em-
bert. — A' fősvény sem magát, sem felebaráty-
tyát nem szereti, leg kevesebb emberi érzékeny-

ség sints benne, hasonló a' vizben torkig álló Tantalushoz, mennél több kintse vagyon, annál többet kíván gyűjteni. -- A' tolvaj akkor szűnik meg a' ragadozástól, mikor az akasztó fára fel függesztetik, és kezeit nem mozdithattya. A' részeges akkor hagygya el a' részegítő italokkal való élést, mikor immár vagy vizi kórságba esett, vagy nintsen neki mit innya. — Az istent káromló ember akkor vál el gonosz szokásától, mikor vagy a' guta meg üti, vagy a' hóhér nyaka tsigáján ki húzza a' nyelvét. — Illyen tulajdonságai vagynak a' természetté vált rossz szokásnak. — Az Afrikai privilegiált tolvaj társaságok, u. m. *Algériának*, *Tunisnak*, és *Tripolisnak* lakosai annyok tejjével bé szivják a' ragadozásra való hajlandóságot, és élteknek fogytával hagygyák azt el. — Sok bajt és nyúghatatlan-ságot okoznak a' közép tengeren kereskedő nemzeteknek, mellyeknek nemtsak pénzeket és az Indiai tartományokról hozni szokott portékaikat, hanem még embereiket is el ragadozzák, és vagy örökös szolgaságba vetik, vagy magokhoz hasonló barbarusoknak pénzen adják el. — Ezek között a' privilegiált tolvaj társaságok között első helyet érdemel *Algéria*, melly a' Frantzia pénz által meg vesztegettetvén, a' mint értésünkre esett, múlt Bőjt elő havában hadat izent a' szövetséges Belgáknak, még pedig igen alávaló indító okból. E' világnak mellyik szegeletében fekvő, mitsoda tulajdonságú tartomány legyen, és minémü indulattal birjanak Algériának lakosai summásan ugyan, de érthetőképen tudtokra kívánom E. olvasóimnak adni. Afrikának északi részében fekszik, napkeletre Tunissal, napnyúgotra *Fetzel* a' Marokkai Tsáfzárhoz tartozó föld, délre *Biledulgeriddel*, északra pedig a' Mare Mediterraneummal, az az, a' közép tengerrel határos. — Hossza 100, szélessége 30 német mérföld, és három különös tartományokra vagyon fel osztatva, mellyeknek különös igazgatói vannak. — Lakosai öseiknek szokások ízerént nem

falukban, hanem puszta helyeken és mezősége-
 ken tsinált sátorok alatt laknak, és a' mint az
 ezstendőnek részei, az időnek járása, a' föld mi-
 velés, barom tartás, és más környül állások ki-
 ványák, ottan ottan változtatták lakó helyei-
 ket. Földjök, ki vévén a' délre fekvő vidéke-
 ket, holott sok fővény halmok találatnak, ter-
 mékeny, alkalmas gabonának, 's kerti vetemé-
 nyeknek hozására. — A' lakosok eredeti Afri-
 kánusokból, az az, Maurusokból és Berberekből,
 Arabsokból, Törökökből, Zsidókból és kereszté-
 nyekből állanak, a' kik valamint testeknek külső
 színe, úgy erköltsi tulajdonságokra nézve is ta-
 paszthatóképen különböznek egymástól. — A'
 Mahomet tudománya közöttök az uralkodó, de
 azomban más vallásokat is meg szenvednek. —
 Egyedül a' Protestánsoknak nintsen közöttök sza-
 bad vallásbéli gyakorlások. — A' Zsidók rész-
 szerént az Európaiakhoz tartoznak, és velek ha-
 sonló jussal, 's szabattsággal élnek; rész szerént
 pedig a' Maurusokhoz, a' kik felettébb nyomor-
 gattatnak, az elsőbektől való meg különbözteté-
 sekre, a' kik színes köntöst viselnek, fekete felső
 ruhában jární kényszerítettnek, mindazáltal ők is
 szabadon tisztelhetik az Istent. Ez a' tartomány
 régenten a' napkeleti Római, avagy Görög biro-
 dalomhoz tartozott, hanem a' 7-ik Századnak kö-
 zepén el foglaltatván az Arabsok által, hol Ara-
 biai, hol született Algériai fejedelem birtokában
 vólt. — A' 16-ik században nagy része a' Spa-
 nyólok által el foglaltatván, *Aruk Barbarussa* hí-
 res tengeri tolvajt hívták a' lakosok segítségül,
 a' ki a' Spanyólokat meg vervén, darab ideig
 szerentséssen uralkodott rajtok. Az ő halála után
 következett testvér öttse, elégtelennek lenni itilvén
 magát a' Spanyóloknak meg zabolázására, 1250-dik
 ezstendőben I. *Selim* Török Tsászár ótalma alá
 ajánlotta magát, meg elégedvén az Algériai vice
 királysággal. — Ettől fogva mindenkor a' Kon-
 stántzinápolyi udvar küldött hozzájok kórmányo-
 zó Basákat, kiknek fősvény kégyetlenségét meg

útván a' lakosok, a' 17-ik századnak kezdetében szabadságot nyertenek arra, hogy magok közül választhattak fő kórmányozót, a' kit *Dey*-nek neveztenek. De ugyan tsak ez is függésben vagyon a' Török Tsászártól, úgy hogy, valamennyifér új *Dey* választatik, mind annyifor tartozik magát nekie jelenteni, és általa meg erősíteni. — Hadakozásnak idején is tartoznak nekie segítséget küldeni. A' *Dey* választás egyedül a' katonaságtól függ, ettől függ szerentsés vagy szerentsétlen uralkodása is. — Hogy ha erőszakos halállal ölettetik meg, akkor sem feleségének, sem gyermekeinek nintsen több fizetése, mintegy közönséges katonának; ellenben ha természeti halállal végzi életét, akkor a' szentek közzé számáltatik. Mintegy 12 ezerből áll Algériának hadi ereje, melly a' közönséges kasszából fizettetik; a' leg öregebb katona közöttök a' vezér, melly méltósága két hólnapnál tovább nem tart, akkor az ő utánna következő régi katona leszen helyette a' fő kórmányozó. — Egy hajónál több nem tartatik a' közönséges kasszából, a' többi hajók magános költségeken állitattnak ki. — Ha egy, vagy több hajó vagy el romlik, vagy el süllyed, avagy más szerentsétlenség éri, akkor köteles az el veszett hajónak ura más új hajót készíttetni a' köz társaság szolgálattyára. — A' közönséges kasszájának jövedelme vagyon a' tengeri tolvajkodásból, és az el adatott fogoly emberekért bé menő pénzből. — Minden ki váltatott rabért adatott pénznek egy tized része a' közönséges jövedelemhez tartozik. — A' fogoly embereknek egy nyóltzad része a' *Dey*nek adattatik, a' többi pedig a' többet igirőknek árúttatik el. — Mintegy 661400 piasterre megyen a' közönséges jövedelem. — Sok szép productumai vagynak Algériának, nevezetesen kótsagtoll, vialz, marha bőr, réz, gyapjú, gyapjúból készült pokrótz, selyem öv és polztó. Ellenben selyem és ször matéria, értz, és kereskedő 's hadi hajókhoz való fa nélkül szükölködnek, mellyeket ottan ottan, a' ve-

lek frigyos Európai nemzetek, nevezetesen a' Spanyolok, Frantziák, Anglusok és Hollándusok küldönek nékiek ajándékba. — Az említett nemzetek Consulokat is tartanak közöttök, és már ekkor minden azon nemzetbeli keresztyény Európaiak ezektől függőnek, mind a' polgári, mind a' törvényes dolgokban. — Algériának anya városa *Algéria*, mellyben 15000 háznál több vagyon építetve, igen erős, és csak nem megvehetetlen, melylyet mind a' Dánusok, mind nevezetesen a' Spanyolok eléggé tapasztaltanak 1775-ik esztendőben. Ez az Algériai tolvaj társaság is hadat indított a' szövetséges Belgák ellen, még pedig csak azért, mivel a' nékiek 1792-ik esztendőben ajándékozott hajókra való árbózfák és deszkák nem tetzések szerént valók vóltanak, mellynek bizonyosságára néhány rodhatt darab deszkákat vízszá is küldötte nek Hollándiába. — A' *Dey* magához hivatván a' Hollándiai Consulnak talmátsát, illyenképen szólott nékie, hogy ő ugyan el nem felejtkezik a' Belgáknak azon barátságos szolgálattyokról, mellyet a' Spanyolokkal való hadakozásnak idején, hozzá mutattanak, de azomban nem szenvedheti, hogy őtet csak bolondnak tartják. — Eléggé mentegette mind magát, mind a' Hollándiai köz társaságot a' Consul, és esküvéssel is petsételte, hogy ők jó árron szerzették meg a' küldött fákat, és azzal akarta a' *Dey*-nak haragját engesztelni; hogy a' rossz deszkákat a' jók között ki kellene választani, mellyek helyett ő másokat, és sokkal jobbakat fogna hoztatni. — Azonban néhány alábbvaló és penészes gerendák is találtatván, a' ki választás közben, annyira fel forrott a' méreg a' *Dey*-ban, hogy egy átallyában semmit sem akart a' békeiségről hallani: Most láttya, *úgymond*, hogy őtet bolondnak tartani és meg tsalni kívánnyák, valamit a' Belgák küldöttek, mind rossz, és ollybá tartya, mintha semmit sem küldötte nek vólna néki. — Minden más vele barátságban élő nemzetek emberségesebben bántanak vele. — Evvel el

küldötte maga elől a' Consult és hajós kapitányt, 's jó utat kívánt nékiek hazájokba való vizfázatérésre. — Könnyű az ebet a' szőréről meg eszmérni.

Napnyúgoti Prussia.

Lex fortioris alszszonyomnak, kinek mind természeti mind erköltsbéli tulajdonságait, múlt alkalmatossággal elégendőképen le rajzoltam, múlt hólnapnak 12-ik napján Dántzig városa meg hódolt. A' miképen iratik minden karba, rendbe és állapotba helyheztetett lakosok meg egyeztenek abban, hogy a' Prussiai királynak felsőségét meg esmérjék, és követeket küldvén hozzája, régi privilégiumaiknak, jussaiknak és szabadságaiknak további meg maradásáért esedezzenek. Addig is pedig a' *Weixelmundi* erőségét kívánta *Raumur* Genererál, magának zálogúl által adattatni (t), mellynek által vétele után mingyárt meg is indult a' kereskedés. Minémű indító okból kívánta legyen a' Prussiai király Dántzigot maga birodalma alá rekeszteni, meg tettzik Böjt-elő havának 24-ik napján világ eleibe terjesztett maga meg határozásából, mellynek rövid summája ide megyen: „ Mivel, *úgymond*, Dántzig sok jeleit „ mutatta a' Prussiai birodalomhoz való hideg- „ ségének és barátságtalanságának; mivel oda is „ el hatott a' frantzia új Constitutióinak mételye; „ ottan telepedtenek le a' Frantziákkal tzimbo- „ ráló Lengyel factiönisták, az az, pártosok; mi- „ vel gabonát, és mindenféle táborig szükséges

(t) Weixelmunde a' *Vistulának* a' *Balticum* tengerbe való bé omlása mellett épitetett Dántzighoz tartozó erős vár, egy mélföldnire fekszik a' várostól.

„ eszközöket küldötte nek a' Dántzigi kereskedők
 „ a' pártos Frantzia nemzetnek, és velek egyet ér-
 tettek; mivel köteles vólt Dántziggal határos tar-
 tományainak tsendeségére és bóldogságára vi-
 gyázni, 's. a. t. Ezt is hozzá adta még ezen kö-
 zönségelsé tétetett maga meg határozásához, hogy,
 ha a' Dántzigi lakosok magokat tsendesen vise-
 léndik, katonáit jó szível fogadándgyák, és azok-
 nak minden szükséges dolgokban segítségekre le-
 jéndenek, ő is, t. i. a' király kégyelmességét és
 jó akarattyát fogja velek közleni, 's őket min-
 den reájok következhető veszedelemtől meg óltal-
 mazni.

Anglia.

Újság leveleimnek 3-ik árkusában, a' 36-dik lapon
 meg jegyzetem, hogy a' Londoni Anti-ministeria-
 lis résznek feje *Fox* légyen, és hogy ő egy átaly-
 lyában helybe nem hagyta a' Frantzia nemzettel
 való hadakozást. Múlt hólnapban újjabb próbát
 tett az alsó Parlamentumba *Pith* minister szemé-
 lyének és tselekedeteinek alatsonyítására. Egyszer-
 mind azt javasolta a' nemzet képét viselő kül-
 dötteknek, hogy vigyázó szemekkel tekéntenének
 a' Pétersburgi és Berlini udvaroknak tselekedete-
 teire, mellyek számos hadi seregeket küldötte nek
 Lengyel országba, és hogy ezeknek nem más,
 hanem a' Lengyel birodalomnak le rontása, és
 tartományainak magok közt lejendő fel osztatása
 légyen fel tett tzellyok. *Burke*, a' kit mind tu-
 dományára, mind ékelsen szólló nyelvére nézve
 Angliai Cicerónak neveznek hazafiai, szóról szó-
 ra fel vette *Fox* beszédjét, és fontos erősegekkel
 kívánta azt meg mutatni, hogy nagyobb oka le-
 gyen Angliának a' Frantziákkal, mint Orosz és
 Prussziai Fejedelmekkel való hadakozásra. Nem olly
 fontos tárgy, *úgymond*, szemeink előtt Lengyel
 országnak mostani környül állása, hogy a' miatt
 más fejedelmekkel hadba kellene keverednünk. —
 Sokkal vigyázóbbaknak szükség minékünk Hollán-

diának állapotára lenni. Minthogy Frantzia Ország szomszédságunkban vagy, és minden politikája veszedelmes, eleitől fogva ártalmasnak lenni tartottak el húnyt öseink annak nevedő hatalmát. Több száz esztendőnél, a' mióta egy-néhány revolútiók és hadakozások vóltanak Lengyel országban, sőt egy nagy része el is vétetett, még is soha semmi dolgaiba nem avattuk magunkat, soha sem indítottunk mellette mások ellen hadat. Még tsak szó sem vólt rólla. — Hanem most, a' midőn a' Frantzia nemzet ellen rántottunk fegyvert, áll elő *Fox* Uram, most akar bennünket az Orosz és Prussiai fejedelmek ellen fel ingerleni. *Fox* Uram, a' ki a' Frantziák minden lépéseiket igazságosoknak 's helyeseknek lenni tartja, a' ki egyenlő értelemben vagy, vele, a' ki helybe hagyta Szabaudiának erőszakos elvétetését, a' szabattság hervadó fájának Brabantziában lett fel emeltetését, az ellenünk indított hadakozást. — *Fox* Uram, a' kit úgy kell tekintenünk, mint jövendőben igazságos nevet érdemlő Frantzia országnak prókátorát, annak az országnak, a' melly múlt Septemberben történt gyilkosságot törvényesnek lenni itilte, és jó királyát is meg ölte. — Méltán vettetett meg *Fox* uram tanátsa, mellyben az oda küldendő követséget javasolta, minthogy már most ott semmi hatalom nintsen, mellyel alkuba lehetne menni, mivel az ottan mostan lévő hatalom tsak ideig 's óráig tartó. — Igen is, ott vóltak ugyan *Condorcet* és *Brisót*, de az elsőbbet is nem egyébnek, hanem a' tolvajok között, leg kégyesebbnek lenni tarthattuk. Mitsoda betsüllet háramlott reánk *Egalitéval* való alkunkból? Tegyük fel, hogy vagy evvel, vagy *Dumourierrel* alkuba bortsátkoztunk vólna, kit küldöttünk vólna, 's ki ment vólna közülünk hozzájuk követségbe? s. a. t. Hatalmas beszédjét avval végezte, hogy egyátalylában lehetetlen Frantzia Országgal a' jelenvaló környül állások között békeiséget kötni, és hogy a' vele köttetendő békeiségnek meg petsét-

lése nem egyéb volna az Angliai királyra tétetendő halálos sententziának, és a' Britanniai Constitutio végső le rontásának meg petsétlésénél.

Akárminthet erőlködjön tehát az Anti-ministerialis rész, akarmi úton módon kívánja a' Frantziákkal való hadakozást el távoztatni, semmire sem mehet, mindenkor győzedelmeskedik a' *Pitt* minister politicája. — Múlt hólnapnak 6-ik napján, illetén jelentést tétetett a' király mind a' két Parlamentomnak, hogy ő szükségesnek lenni itilvén a' Belgáknak segítségekre néhány Hannóverai seregeknek Angliai zsóldba való vétetéseket, és a' Frantziák ellen indítatott törvényes hadakozásnak minden ki telhető eszközök által lejendő folytatását: ahozképest kívánja tudtokra adni, hogy ezeknek a' segítő seregeknek zsóldjaikról tégyenek rendelést, a' minthogy reményli is igaz hazafiúi buzgóságból származandó készségeket. Ugyan ekkor eleikbe terjesztette a' hadi minister az e' végre szükséges költségek summáját is, mellyet minden ellen mondás nélkül elfogadott, 's jóvá hagyott a' parlamentum. — Egy Amérikából jött hajó, melly gabonát akart Frantzia Országba vinni, meg értvén a' környül állásoknak mivóltát, a' *Purfleti* kikötő helybe szállott ki, 's olly hirt hozott magával, hogy az Amériikai közönséges társaság nagyon bosszonkodik a' Frantziák ellen.

A' Hyberniai Parlamentomban, egy régtől fogvást ohajtott hasznos Bill vétetődött bé, mellynek ereje mellett a' protestáns lakosokkal egyenlő jus és szabattság engedtetett a' Római Catholicusoknak, és úgy vagyon meg határoztatva, hogy ők ennekutánna minden vallásbeli külömbség nélkül érdemek szerént, minden polgári hivatalokra fel vétettefsenek. E' tárgynak világos meg értesére szükséges leszen Hyberniának, polgári 's egyházi állapotát igen rövideden elő adni: *Hybernia* (Irland, Ireland) a' Britanniai Birodalomnak egy harmadik része, melly az anya országtól, a' Hyberniai tenger által választatik el.

A' lakosoknak két harmad része, kiknek száma mintegy harmadfél millió lélekre megyen, catholicus keresztényekből áll, égy harmad része pedig protestánsokból. Az 1688-ik esztendőben történt revolútiótól fogva, mellynek indítóinak a' Catholicus lakosok tartattanak, minden polgári's vallásbéli szabattságoktól meg vóltak fosztatva. Semmi fekvő jószágot nem vehettek magoknak örökösen, a' mi keveset birtanak, az is egyenlöképen osztatott fel a' maradékok között, és így lehetetlen vólt azoknak a' familiáknak virágozni. Hogyha pedig a' catholicus irlandusnak fiai közül valamellyik a' protestáns vallásra által tért, minden attyáról maradott örökségét e' nyerte el. — Ha a' Catholicus lakosnak a' lova öt font Sterlingnél többet ért, el vétetett tőle, és az abból árúlt pénznek egy harmad része a' denunciánsnak, avagy árulónak adattatott jutalomúl. A' Catholicus papoknak tellyességgel meg nem engedtetett a' közönséges helyen való mise mondás. — A' kereskedésre nézve is nem vólt nékik annyi szabattságok, mint a' protestáns lakosoknak s. a. t. Ez a' kemény törvény tehát már most el töröltetvén, tellyes és tökéletes vallásbéli gyakorlás engedtetett nékik, a' polgári dolgokra nézve is semmi külömbség nem leszen ezután közöttök, szabadosan kereskedhetnek, a' mivel akarnak, szabadosan szerezhetnek magoknak örökségeket, szabados rendelést tehetnek azokról a' szülék halálok előtt. — Ha a' leg szebb, 's leg drágább Anglus lovakon járnak is, senki sem szól ellenek, senki el nem veheti azokat erőszakosan töllök. s. a. t.

Béts.

A' puszító fegyvereknek tsattogásai között sem felejtkezik el felséges Urunk II. *Ferentz*, hiv jobbágyainak bóldogítatásokról, nem tsak a' hadi, hanem a' polgári dolgoknak jó móddal való folytatásáról is gondolkozik. — A' Német Biro-

dalombéli tanátsnak Vice-Kantzelláriosát, *Koloredó* Herczeget belső Conferenc-Ministerévé méltoztatta ő Felsége tenni. Továbba, szükségesnek és hasznosnak lenni itilvén a' Lombárdiai Cancelláriának a' Status Cancelláriától való elválasztatását, az udvari Status Cancellariának alligazgatóját *Gróf Cobenzel Filep* urat tette annak fő kormányozójává, helyette pedig *Báró Thuguttot* választotta 's emelte azon méltóságra, úgy mind azáltal, hogy ennekutánna ismét *Herczeg Kaunitz* lenne annak fő igazgatója. — Fő Strázsa-mester *Meerfeld* Gróf urat, a' ki a' Frantziákon *Tirlemont* mellett vett győzödelemnek kedves hírét ide hozta, Oberstlieutenantságra emelte jóltévő fejedelmünk. Ugyan ez által küldötte meg kedves testvérének *Károly* fő herczegnek, hivsége 's hadi virtusai által érdemlett jutalmát is, a' *Theresia* vitézi Rendnek nagy keresztét. — Egyfzersmind örömmel jelentette *Koburg* fő vezérnek, vitéz katonáinknak hivségével való tökéletes megelégedését, 's mindnyájokat egy hólnapi zsóldal ajándékozta meg. Nevezetelsen *Mack* Obester úrnak, elztendőnként jární szokott fizetését 1000 forintokkal szaporította, és tudtára adatta, hogy annak idejében kegyelmesen meg fogna rólla emlékezni.

Hadi Környül állások.

Egymást üzik a' tsata piatról örvendetes hírekkel Felséges Urúnkhöz küldetett kurirok. — Mártzius 30-ik napjának éjtzakáján érkezett ide, Tsászár karabélyos Regementénél Hadnagyságot viselő *Lichtenstein Mórítz* Hertzeg, a' ki által azt jelenti *Koburg* fő vezér ő Felségének, hogy a' nevezett hólnapnak 21-ik napján, *Tirlemont* mellett ki pihentetvén kormánya alatt lévő sereget, következett napon három colonnéban indult el onnan (u). A' középső Colonné *Blam* nevű

(u) *Colonne* (lat. *Series longa exercitus in iti-*

faluhoz érkeztén, az úgy nevezett hering hegyen számos frantzia lovaságot, és a' faluban sok frantzia gyalogságot talált. — Ellenek küldött seregeit sok ideig tartóztatta, sőt eleinte vízfő is nyomta az ellenség, a' ki vízfő veretett katonái helyett mind úntalan pihent embereket húzott magához Lovanium mellett fekvő táborából. Végtére hófő és véres tsatázásai után meg veretett, és a' nevezett várost és *Dill* patakot el hagyván, Lovanium, és Bruxella városai között ütött sátrort. Az ellenség közül 2000 hóltak és sebesek maradtanak a' tsata piatzon, győzdelmeskedő vitézeink közül pedig 400.

F. M. L. *Benyóvszky* által vezéreltetett második *Colonné Pellenberg* nevű falunál hasonlóképen egy jó tsapat ellenségre bukott, 's azonnal meg is támadta. Itt is vakmerő módon viselték magokat a' frantzia patrióták, de tsak ugyan ki nem álhatták hét óránál tovább a' sarat, hanem hátat vetvén el futottanak. --- A' kurirnak eljövetelkor tudtára nem vólt még Pr. *Koburnak*, mennyi ember húllott légyen el két részről. A' mennyire hozzá lehetett vetni, a' mi vitézeink közül négy vagy öt-főz hólt meg, ellenben sokkal több az ellenség közül. -- Utollyára azt is jelentette említett hadi fő vezér felséges Urúnknak, hogy a' meg félemlert frantzia sereg, az úgy nevezett *Lovanium* és *Bruxella* között fekvő vas hegyet el hagyta, és egész erejét az utólsóbb városhoz húzta.

Sz. György havának első napján ismét más kurir érkezett Bétsbe, u. m. Pr. *Koburg* dragoños regementéből való kapitány *Schaurott*. Ezt Mártziusnak 25-ik napján indította ki a' fő kormányzó Bruxellából illy örvendetes izenettel,

nere constituti) jelenti a' hadi seregeknek hófőz rendben egymás után való mársirozásokat.

hogy a' mindenfelől szorongattatott ellenség vitéz seregeink előtt meg nem mert állani, hanem mind *Bruxellát*, mind *Mechlinumot* (Mechelt) oda hagyván, *Dornick* vagy *Tournay* felé vette úttyát. — Könnyen lehet képzelni, hogy a' pártos frantzia seregek nem mentenek ki üres kezekkel és erszényekkel Austriai Belgiomból, a' hol kész pénzt nem találtak, a' templomoknak arany 's ezüst edényeit és ritkaságait is el ragadozták. Bruxellából el vitték azt az arany ládátskát, mellyben tartattanak a' hajdani Brabántziai hertzegeknek szivek. ---- Mechliniában minden ezüst 's arany edényektől, és ékességeiktől meg fosztották a' templomokat és szerzetes házakat. --- A' miképen Pr. *Koburg* jelentette, nagy örömmel fogadták Brüsselnak lakosai győzedelmes seregeinket, nevezetesen *Károly* fő herczeget, felséges Urunknak testvér öttset, mint jövendőbéli fő kórmányozókat.

Szinte tegnap este jött egy kurir Belgyiomból, a' ki is azt a' kedves hirt hozta magával, hogy Printz *Koburg* Antverpiából és Namurból kiüzte a' Frantziákat, és hogy rövid idő alatt egész Austriai Belgyiomból ki fogja őket kergetni. Jövökedden bővebb tudósítást tehetek e' dologról.

Hollandia.

Nemtsak az Austriai, hanem a' szövetséges Belgyiommal is irgalmatlanul bántanak a' minden érzékenység nélkül való Frantziák. Minden vagyonkájokat erőszakosan el vették a' parasztoknak, 's krétával irtak quietantziát ajtaikra. --- Sok helységekben ló istállókat tsináltak a' templomból, a' mellyeket pedig valóságokban meg hagyták, azoknak ékességeiket 's tzifraságaikat el prédálták. ---- *Brédával*, holott ki terjesztett karokkal fogadták őket a' Hollandiai patrióták, 's úgy szólván, önként adták fel nékiek városokat, kéméletlenül bántanak, a' fő templomban

lévő szép új orgonát, és el hűnyt nevezetes embereknek emlékezetekre emeltetett oszlopokat lerontván széllyel tördelték, semmi közönséges isteni tiszteletet nem engedtenek a' népnek tartani, minden szemek eleibe tűnt kégyeségre tanító könyveket, u. m. bibliákat, és énekes 's imádságos könyveket széllyel téptenek. Azt szokták a' magyarok példabeszédben mondani: *akkor tsipnek a' legyek leg mérgesebben, mikor veszteket érzik.* Kétség kívül a' Frantzia patrióták is meg érzették a' sáfrány illatot, 's azért dühösködtenek a' Belgák és Hollándusok között. — *Willemstadnak* ostromlását immár félben szakasztották, *Gertruydenbergből* ki lódúltak, még pedig sok nehéz ágyúiknak hátra hagyásával. Brédában 1500, Klundertben 1000 ember őrizetet hagyott a' Frantzia nemzetnek nagy bálványa *Dü-mourier.* A' mint iratik, Prússiai seregek táboroznak *Bréda* vidékén, 's úgy környül vették a' várost, hogy egy matska sem mehetne abból ki hírek nélkül. A' Willemstadti kórmányozó Generalist, *Boetzelaer* urat, Generál Lájtinantnak, *Fridrich* Halsiai Printzet, Mastrichtnak őltalmazóját pedig Cavalleria Generálnak tették a' Hollándiai igazgató Rendek.

Frantzia Ország.

Mindenképen próbállya a' Párisi N. Gyűlés a' Frantzia új Constitutiót gyökeressé tenni, de sohol, és semmiképen nem bóldolgúlhat. Úgy gondolkozott, hogy *Bournonville* hadi ministerségre való emeltetése által jobb karba fognának a' hadi dolgok helyheztesztetni, azomban ő reá nézve is meg tsalatkozott reménységében. Nemtsak néhány Democratáknak, hanem a' nemzetnek hidegségét is tapasztalván *Bournonville*, bútsút akart hivatallyától venni. Mártziusnak 16-ik napján tartatott ülésben, helyette más hadi ministert akart a' N. Gyűlés választatni, de ekkor

is ő reá esett leg több voks, sokaknak kérések-
 re fel is válalta, de csak rövid időre. A'
 tengeren folyó dolgokra vigyázó minister (*See
 Minister*) azt a' jelentést tette a' N. Conventnek,
 hogy Sz. *Domonkos* szigete, mellyben a' múlt esz-
 tendőben sok vért ontottanak, és sok károkat
 okoztanak a' szeretsenek, tökéletesen helyre ál-
 lott a' tsendesség, és hogy a' pártos jobbágyok
 fegyvereiktől meg folytatóván, vissza tértenek e-
 löbbi engedelmeiségekre. A' nevezett hó-
 napnak 17-ik napján tartatott gyűlésben, arról is
 tudósítást vettenek a' nemzetnek képét viselői,
 hogy St. Malóban 60. személyek fogattattanak el
 azok közül, a' kik Normandiának *Jersey*, avagy
Caesarea nevű szigetében leselkedő Angliai serege-
 ket magok közé bé akarták titkon vinni. Számos
 fegyver, hadi eszközök, és kész pénz találtattak
 az el fogattattaknál. A' Frantzia új Consti-
 tutióra reá únt lakosoknak számából, a' nemzet-
 nek naponként mind jobban jobban nevedő
 nyúghatatlanságából, és az imitt amott támadott
 zenebonákból azt lehet itilni, hogy nem sokára
 contra-revolúció fog Frantzia országban lenni,
 mellynek eleve való el látása annál nagyobb sze-
 get ütött a' N. Gyűlésnek fejébe, mennél tovább
 vizsgálódik annak gerjesztői után, és mennél ke-
 vesebbet tudhat azoknak titkos tanátskozásokról.
 Mártiusnak 20-ik napján tartatott ülésben a' vé-
 geztetett el, hogy a' ki költözött Frantzia neme-
 seknek kastélyaik, palotáik, és lakó hajlékaik
 földig le rontattatván, a' szegényeknek osztattas-
 sanak azoknak kövei; hogy minden idegen nem-
 zetbéli emberek, a' kiknek Frantzia Országban
 semmi foglalatosságok nintsen, ki üzettefsenek;
 hogy minden ki költözött, és polgári hitet le nem
 tett papok, ennek a' végzésnek ki hirdettetése
 után meg fogattassanak és 24 óra alatt meg is
 ölettefsenek. — A' N. Gyűlésnek egy értelmes
 tagja azt javasolta, hogy minden haladék nélkül
 vissza kellene adni a' vallásnak előbbeni tekén-
 tetét és méltóságát a' törvényeknek állandóságá-

ra nézve, másként lehetetlen volna a' népet zabolán tartani. Ahozképest mindazokkal, a' kik az Isten tiszteletére rendeltetett helyeket meg fertéztetnék, törvényessen kellene bánni, 's őket keményen meg büntetni. Ez az idvefséges feltétel a' törvényes dolgokat folytató deputatiónak adatott által.

Élegyes Tudósítások.

Londonból olyan parantsolat érkezett Már-tziusnak 18-ik napján Hannóverába, hogy nagy siettséggel 500 tanult jágerekből álló sereg verbuáltafson, és küldettefsen a' több seregekhez Hollándiába. — Azoknak, a' kik ennél a' vadász seregnél vejéndenek szolgálatot, azt igéri a' fejedelem, hogy őket a' hadakozásnak el végeztetése után, lafsan lafsan erdő birákká tészi. Kormányozóul rendeltetett nékiek *Wangenhejm* Generál Májor. — *Geldriából* az iratik, hogy *Fridrik* Brunsvigiai hertzeg, kórmánya alatt álló Prus-siai seregekkel Herczogenbusnak vidékéről Bréda alá ment. — A' Hollándiai hadi népnek egy része *Heusden*, más része pedig *Stenoberga* mellett táborozik. *Bergen-op-zoom* mellett is nagy számmal telepedtenek le. Illyenképen egészlen bé vagyon Bréda zárva, és hanemha déli Hollándia felé vejéndi úttyát a' bé rekesztetett ellenség, lehetetlen nékie meg szabadúlni. Úgy de ottan is olly rendelések tétettek immár, hogy nagy veszedelem nélkül ki nem bújhatik Hollándiából. — Sokat akar a' szarka, de nem birja a' farka. *Dü-mourier* Frantzia fő vezér, avval biztatta magát nem régen, hogy 10 nap alatt egész Hollándiát meg hódoltattya. Jól vagyon, de erő is kellene ahoz, még pedig ollyatén erő, melly az Austriai, Prus-siai, Angliai és Hollándiai hadi seregeknek figyet hányhatna, illyen ereje pedig soha sem vólt, nem is leszen a' Frantzia nemzetnek.